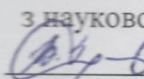

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

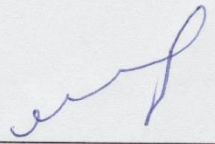
Проректор закладу вищої освіти
з науково-педагогічної роботи
доцент Володимир ХОДОРОВСЬКИЙ
“ 30 ” 08 2023 р.

ДОВІДНИК ДЛЯ СТУДЕНТА
(СИЛАБУС)
З вивчення навчальної дисципліни
Українська мова (за професійним спрямуванням)

галузь знань – 22 «Охорона здоров'я»
спеціальність – 223 «Медсестринство»
освітньо-професійний ступінь фаховий молодший бакалавр
курс навчання I (на основі повної загальної середньої освіти)
форма навчання денна
кафедра суспільних наук та українознавства_

Схвалено на методичній нараді кафедри суспільних наук та українознавства « 21 »
серпня 2023 року (протокол № 11)

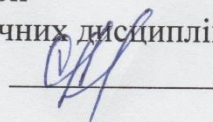
Завідувач кафедри
суспільних наук та українознавства,
доктор історичних наук, професор

Антоній МОЙСЕЙ

Схвалено предметною(цикловою) комісією гуманітарних та соціально-
економічних дисциплін « 29 » серпня 2023 року (протокол № 1)

Голова предметної (циклової) комісії
гуманітарних та соціально-економічних дисциплін
кандидат філософських наук

Анна СЛУБСЬКА

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Кафедра	Суспільних наук та українознавства
Прізвище, ім'я, по батькові науково-педагогічних працівників, посада, науковий ступінь, вчене звання, e-mail	Андрієць Валерія Іванівна, викладач, andriets.valeriia@bsmu.edu.ua Никифорок Тетяна Мирославівна, к.ф.н nykyforuk.t@bsmu.edu.ua
Веб-сторінка кафедри на офіційному веб-сайті університету	https://www.bsmu.edu.ua/suspilnih-nauk-ta-ukrayinoznavstva/
Веб-сайт кафедри	http://snu.bsmu.edu.ua/
E-mail	society@bsmu.edu.ua
Адреса	вул.Героїв Майдану,3, навчальний корпус БДМУ № 2, 3 поверх
Контактний телефон	тел.: (0372)52-08-71

2. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Статус дисципліни	нормативна
Кількість кредитів	3
Загальна кількість годин	90
Лекції	2
Практичні заняття	30
Самостійна робота	58
Вид заключного контролю	підсумковий модульний контроль

3. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (АНОТАЦІЯ)

Дисципліна “Українська мова за професійним спрямуванням” покликана підвищити мовну компетенцію майбутніх фахівців, забезпечити їхню професійну комунікацію. Мовна культура є важливим складником особистості медичного працівника. Від мистецтва мовного спілкування суттєво залежать результати лікування. Медична практика доводить, що слово і раниць, і лікує: словом можна вбити, словом можна врятувати. Тому медик має володіти культурою мови: тобто вміти добирати мовностилістичні засоби і прийоми відповідно до умов і цілей спілкування, передаючи певний психокультурний контекст.

4. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Перелік нормативних документів:

- Положення про організацію освітнього процесу (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu-u-vdnzu-bukovinskij-derzhavnij-medichnij-universitet.pdf>);
- Інструкція щодо оцінювання навчальної діяльності студентів БДМУ в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/bdmu-instrukciya-shhodo-oczinyuvannya-%D1%94kts-2014-3.pdf>);
- Положення про порядок відпрацювання пропущених та незарахованих занять (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/reworks.pdf>);
- Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/07/polozhennya-pro-apelyacziyu-rezultativ-pidsumkovogo-kontrolyu-znan.pdf>);
- Кодекс академічної доброчесності (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/kodeks_academic_faith.pdf);
- Морально-етичний кодекс студентів (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/ethics_code.docx);

- Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/antiplagiat-1.pdf>);
- Положення про порядок та умови обрання студентами вибіркових дисциплін (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/04/nakaz_polozhennyz_vybirkovi_dyscypliny_2020.pdf);
- Правила внутрішнього трудового розпорядку Вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет» (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/17.1-bdmu-kolektivnij-dogovir-dodatok.doc>).

4.2. Політика щодо дотримання принципів академічної доброчесності здобувачів вищої освіти:

- самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролів без використання зовнішніх джерел інформації;
- списування під час контролю знань заборонені;
- самостійне виконання індивідуальних завдань та коректне оформлення посилань на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей.

4.3. Політика щодо дотримання принципів та норм етики та деонтології здобувачами вищої освіти:

- дії у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики та деонтології;
- дотримання правил внутрішнього розпорядку університету, бути толерантними, доброзичливими та виваженими у спілкуванні зі студентами та викладачами, медичним персоналом закладів охорони здоров'я;
- усвідомлення значущості прикладів людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності та медичної етики.

4.4. Політика щодо відвідування занять здобувачами вищої освіти:

- присутність на всіх навчальних заняттях (лекціях, практичних (семінарських) заняттях, підсумковому модульному контролі) є обов'язковою з метою поточного та підсумкового оцінювання знань (окрім випадків з поважних причин).

4.5. Політика дедлайну та відпрацювання пропущених або незарахованих занять здобувачами вищої освіти:

- відпрацювання пропущених занять відбувається згідно з графіком відпрацювання пропущених або незарахованих занять та консультацій.

5. ПРЕРЕКВІЗИТИ І ПОСТРЕКВІЗИТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ЗВ'ЯЗКИ)

Перелік навчальних дисциплін, на яких базується вивчення навчальної дисципліни	Перелік навчальних дисциплін, для яких закладається основа в результаті вивчення навчальної дисципліни
<p>Шкільний курс сучасної української мови</p> <ul style="list-style-type: none"> • Основні етапи розвитку сучасної української літературної мови. • Теорії походження мови. • Класифікація мов світу. • Характеристика пам'яток української мови. • Норми та правила сучасної української мови. Історія української культури, історія України • Основні здобутки представників української мови та культури. • Мова і мовлення як невіддільні складники культури 	<p>Історія медицини. Деонтологія. Медична психологія. Усі клінічні дисципліни. Історія медицини. Деонтологія. Медична психологія. Усі клінічні дисципліни.</p>

народу.	
<ul style="list-style-type: none"> Сучасна українська культура та її входження у світовий простір. Наука, освіта, література, мистецтво, релігія в сучасному світі. 	

6. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

1.1 Метою викладання навчальної дисципліни “Української мови за професійним спрямуванням” є поглиблення та розширення мовних і мовленнєвих знань, умінь та навичок, які є необхідними для подальшого застосування у фаховій діяльності медичного працівника.

У результаті вивчення цієї дисципліни у здобувачів фахової передвищої освіти підвищується рівень володіння сучасною українською літературною мовою у сфері професійної діяльності, вони набувають теоретичних знань про фахове спілкування, його етапи й роль у професійній діяльності, засвоюють медичну термінологію, у них формуються необхідні для діяльності молодшого медичного працівника мовленнєві вміння та навички, комунікативні компетенції, потрібні у професійному спілкуванні, а також покращується їх загальна професійна ерудиція, мовна та мовленнєва культура.

Для засвоєння термінів та збагачення мовлення на практичних заняттях передбачена активна робота із мовознавчими та професійними словниками, нормативними вимогами сучасної української літературної мови. Складовою частиною курсу є самостійне опрацювання відповідної наукової літератури, спрямованої на розвиток навичок складання та редагування текстів ділової документації.

6.2. Основними завданнями вивчення дисципліни “Української мови за професійним спрямуванням” є навчити студентів основ ведення ділової документації та наукової роботи, сформувати навички усного та писемного ділового спілкування, сформувати базовий рівень володіння професійною мовою для засвоєння матеріалу галузевих дисциплін, підвищити рівень мовної культури майбутніх фахівців

7. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ФОРМУВАННЮ ЯКИХ СПРИЯЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА:

У результаті вивчення курсу студенти мають оволодіти такими предметними компетентностями:

7.1. Інтегральна компетентність

Здатність вирішувати типові спеціалізовані завдання в медичній галузі або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів відповідної науки та може характеризуватися певною невизначеністю умов; відповідальність за результати своєї діяльності; здійснення контролю інших осіб у визначених ситуаціях.

7.2. Загальні компетентності

ЗК 5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

7.3. Спеціальні компетентності

СК 4. Здатність до співпраці з пацієнтом, його оточенням, з іншими медичними та соціальними працівниками на засадах сімейноорієнтованого підходу, враховуючи особливості здоров'я чи перенесені хвороби та фізичні, соціальні, культурні, психологічні, духовні чинники і фактори довкілля, здійснювати заходи захисту і зміцнення здоров'я, профілактики неінфекційних захворювань, навчання пацієнта і членів його родини методам профілактики.

СК 12. Здатність до безперервного професійного розвитку фахівців усфері охорони здоров'я (освіта впродовж життя).

Матриця компетентностей

Класифікація компетентностей за НРК	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
2	3	4	5	6
Загальні компетентності				
ЗК 5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.	Мати досконалі знання предмета, державної мови	Уміти спілкуватися рідною мовою у професійному середовищі	Зрозуміло доносити свої знання	Нести відповідальність за вибір та тактику способу комунікації
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності				
СК 4. Здатність до співпраці з пацієнтом, його оточенням, з іншими медичними та соціальними працівниками на засадах сімейноорієнтованого підходу, враховуючи особливості здоров'я чи перенесені хвороби та фізичні, соціальні, культурні, психологічні, духовні чинники і фактори довкілля, здійснювати заходи захисту і зміцнення здоров'я, профілактики неінфекційних захворювань, навчання пацієнта і членів його родини методам профілактики.	Знати види та способи комунікації, принципи дії в новій ситуації	Вміти формувати вимоги до себе та оточення щодо збереження здоров'я	Використовувати стратегії спілкування та навички	Нести відповідальність за свою діяльність
СК 12. Здатність до безперервного професійного розвитку фахівців усфері охорони здоров'я (освіта впродовж життя).	Знати способи набуття нових знань в процесі навчання	Вміти набувати сучасних знань	Встановлювати відповідні зв'язки для досягнення цілей	Нести відповідальність за своєчасне набуття сучасних знань.

8. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.

РН 4. Вести медичну документацію за формами, встановленими нормативно-правовими документами.

РН 6. Обирати тактику спілкування з пацієнтами та членами їхніх родин, колегами, дотримуючись принципів професійної етики, толерантної та неосудної поведінки при здійсненні професійної діяльності, з урахуванням соціальних, культурних, гендерних та релігійних відмінностей.

У результаті вивчення курсу «Українська мова (за професійним спрямуванням)» студенти повинні **знати**:

- функції мови в суспільстві;
- значення знання мови для майбутньої професійної діяльності;
- заборони й обмеження української мови;
- місце української мови серед інших мов світу;
- сучасні проблеми української літературної мови;
- літературні мовні норми;
- історію становлення правопису.
- теорії походження української мови;
- головні відомості про українську мову, історію її розвитку;
- основних представників в історії розвитку української мови;
- історію розвитку української мови на Буковині.
- особливості лексичного складу української мови;
- особливості застосування синонімів, паронімів, омонімів, антонімів, термінів та професіоналізмів у діловому та фаховому мовленні;
- визначення понять „термін”, „термінологія”, „терміносистема”, „номенклатурна назва”, „терміноелемент”.
- визначення понять „термін”, „термінологія”, „терміносистема”, „номенклатурна назва”, „терміноелемент”, „терміни-епоніми”, „терміни-аббревіатури”, „терміни-гібриди”;
- походження медичної термінології;
- етапи та шляхи розвитку української медичної термінології;
- перспективи розвитку української медичної термінології.
- причини виникнення труднощів слововживання;
- поняття „мовна помилка”, „універсальні слова”, „зайві слова”;
- основні види мовленнєвих помилок;
- енциклопедичні та лінгвістичні словники.
- морфологічний склад української мови;
- значення, морфологічні ознаки іменника; поділ на відміни та групи;
- особливості вживання займенників у діловому мовленні;
- особливості сполучуваності числівників з іменниками;
- значення і морфологічні ознаки дієслова; особливості вживання форм дієслів у діловому мовленні.
- правила написання слів разом, окремо, через дефіс;
- правила вживання великої літери;
- правопис прізвищ, імен і по батькові;
- правопис географічних назв;
- особливості перекладу російських прізвищ українською мовою.
- походження поняття „етикет”;
- історію мовленнєвого етикету в Україні;
- принципи й функції мовленнєвого етикету;
- формули мовленнєвого етикету;
- базові поняття культури мови;
- основні комунікативні ознаки культури мовлення.
- характерні ознаки усного та писемного ділового мовлення;
- види й особливості усного ділового мовлення;
- культуру публічного виступу, його різновиди;
- особливості ведення ділової телефонної розмови;
- правила використання мобільних телефонів;
- закони риторики.
- історію документалістики в Україні;
- функції документів;
- визначення понять „документ”, „реквізит”, „формуляр”, „бланк”, „віза”, „резолуція” тощо;

- критерії класифікації документів;
- призначення документів;
- вимоги до оформлення документів;
- особливості різних видів документів.
- якими закладами здійснюється медична допомога в Україні;
- види медичних документів;
- вимоги до оформлення медичної документації;
- принципи побудови медичних документів.

вміти:

- Трактувати поняття мови як суспільного явища, усвідомлювати її роль у житті кожної людини, народу та держави.
- Трактувати поняття „мова” і „мовлення”, „мова” і „мислення”, „літературна мовна норма”.
- Пояснювати спільне та відмінне між мовою та мовленням, національною та літературною мовою.
- Трактувати існуючі думки щодо питань походження української мови; зв'язку між мовою та державою.
- Зробити висновки про фахове мовлення як частину загальнонаціональної мови.
- Розвивати практичні навички правильного використання різних мовних засобів відповідно до сфери й мети висловлювання.
- Інтерпретувати структурно-функціональну характеристику текстів різних стилів.
- Вдосконалювати вміння орієнтуватися в лексичному багатстві української мови.
- Продемонструвати вміння користуватися різними типами словників.
- Збагачувати активний словник студентів фаховою термінологічною лексикою.
- Формувати навички правильного виголошення публічних виступів, встановлення ділових контактів, проведення нарад, приймання відвідувачів, ведення телефонних розмов.
- Формувати правила поведінки та спілкування медичного працівника з пацієнтом, клієнтом
- Демонструвати засвоєння основних вимог до оформлення документів різного типу, високий рівень грамотного й оперативного складання документів; володіння культурою ділового мовлення.
- Визначати реквізити документів, специфіку писемного та усного ділового мовлення; загальні та специфічні функції документів.
- Продемонструвати вміння й навички складання, написання та оформлення різноманітної документації.
- Активізувати розумову діяльність студентів, урізноманітнюючи тексти документів та форми виконання документів.

9. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин.

Зміст дисципліни структуровано в 3-х змістових модулях:

Денна форма	Кількість годин				Рік навчання, семестр	Вид контролю
	Всього годин/кредити	Аудиторних		(СРС)		
		Лекції	Практичні заняття			
	90	2	30	58		
Модуль -1	90	2	30	58	1-й, I	Модульний контроль

Змістовий модуль 1.

Змістовий модуль 1.

Лексико-граматичні та правописні особливості фахового мовлення медиків.

Тема 1. Сучасна українська мова як засіб професійного спілкування

Мова як суспільне явище. Мова та мовлення в житті суспільства.

Функції мови.

Походження і розвиток української мови.

Літературна мова. Типи мовних норм.

Мова професійного спілкування як функціональний різновид сучасної української літературної мови.

Медична професійна мова в історії української літературної мови.

Тема 2. Лексичний аспект професійної мови медиків. Фразеологізовані одиниці у фаховому мовленні

Поняття про лексику, лексикологію та фразеологію. Слово, його лексичне значення. Принципи класифікації фразеологізмів.

Лексика сучасної української мови за її походженням та сферою вживання.

Мовні кліше, складені найменування, штампи як фразеологічні вислови номінативного типу.

Особливості використання лексичних одиниць у мовленні медичних працівників.

Тема 3. Термінологія у професійному спілкуванні. Лексико-семантичні відношення в науковій медичній термінології.

Поняття про термінознавство, терміносистему, термінологію, термін. Джерела збагачення термінологічної системи мови.

Загальнонаукова, міжгалузева й вузькоспеціалізована термінологія. Медичні терміни, професіоналізми та медичний жаргон.

Поняття «номенклатура»; номени (номенклатурні одиниці) як різновид термінів.

Тема 4. Етапи та шляхи розвитку української медичної термінології. Особливості української медичної термінології

Культура терміновживання. Особливості використання термінів-синонімів. Терміни в різних стилях мови.

Історія розвитку української медичної термінології.

Етапи формування медичної терміносистеми.

Сучасний стан і проблеми української медичної термінології.

Тема 5. Основні труднощі слововживання у діловому та професійному мовленні. Мовні помилки. Типи словників, їх функція та роль у підвищенні мовленнєвої культури

Поняття про лексикографію. Енциклопедичні й лінгвістичні словники. Медичні словники та довідники.

Сучасна кодифікаційна практика. Організація ресурсів національної словникової бази. Український електронний словник.

Роль словників у підвищенні мовної культури медичних працівників.

Типові помилки слововживання у мовленні лікарів. Труднощі вибору слова в різних ситуаціях спілкування.

Тема 6. Морфологічний аспект медичної професійної мови

Поняття про морфологію, морфологічні норми.

Частини мови як основні морфологічні одиниці, принципи їх класифікації. Морфологічні категорії та синтаксичні властивості самостійних частин мови.

Специфіка використання граматичних форм самостійних частин мови в текстах документів.

Складні випадки визначення роду та відмінювання іменників.

Творення ступенів порівняння прикметників.

Специфіка відмінювання й сполучуваності числівників.

Особливості вживання дієприкметникових форм на *-учий, -ючий*, віддієслівних прикметників на *-льний* у медичній професійній мові.

Відмінювання прізвищ, імен та по батькові.

Особливості використання службових частин мови в текстах документів.

Тема 7. Синтаксичний аспект професійної мови медиків

Поняття про синтаксис. Типи синтаксичних одиниць. Головні та другорядні члени речення. Принципи класифікації речень.

Складні випадки координації присудка з підметом; керування та узгодження у словосполученнях. Варіанти порушень синтаксичних норм.

Особливості побудови простих речень.

Типові огріхи, пов'язані з побудовою складних речень.

Синтаксичні особливості текстів ділових паперів.

Змістовий модуль 2.

Стильові особливості ділового та професійного спілкування.

Культура публічного виступу.

Тема 8. Особливості українського мовленнєвого етикету. Комунікативні ознаки культури мовлення. Мовленнєвий етикет лікаря

Культура мовлення, ознаки, що її характеризують.

Мовленнєвий етикет, його історія, структура, види, призначення.

Український мовленнєвий етикет як виразник етнічної самобутності, модель універсальної мовної діяльності народу.

Особливості етикету офіційно-ділового та наукового спілкування.

Культура мовлення медиків як невід'ємна частина лікарської деонтології. Ятрогенний вплив слова.

Особливості спілкування медичних працівників у різних мовленнєвих ситуаціях.

Тема 9. Публічний виступ та його жанри

Історія та теорія ораторського мистецтва.

Публічний виступ як жанровий різновид ораторського мистецтва. Культура сприймання публічного виступу.

Доповідь, промова, лекція, повідомлення як жанри публічного виступу.

Презентація як різновид публічного мовлення.

Візитна картка. Правила оформлення візитної картки.

Тема 10. Стилiстичний аспект фахової мови медичних працівників. Науковий стиль у фаховому мовленні. Структура та види наукового тексту

Поняття про функціональні стилі сучасної української мови. Типологія стилів (призначення, характерні ознаки, жанрові різновиди).

Взаємодія функціональних стилів сучасної української мови у сфері фахового мовлення.

Поняття «спеціальна мова», «професійна мова», «професійне спілкування». Сучасна українська літературна мова як основа спеціальної мови.

Різновиди медичної професійної мови: мова медицини (медична наукова мова), медична розмовна мова, медична ділова мова, мова медичної реклами.

Науковий стиль: ключові ознаки, мовні засоби, підстилі та жанри, функціональне призначення.

Структура і види наукового тексту.

Форми запису готового тексту (першоджерела). Виписки, план, тези. Особливості конспектування. Реферат як форма опрацювання наукової літератури. Анотація і реферат-резюме.

Тези. Стаття. Оформлення наукового тексту, цитат, посилань, бібліографії. Рецензія і відгук.

Правила скорочення в наукових і ділових текстах. Технічні правила переносу.

Змістовий модуль 3.

Культура фахового мовлення та етика професійного спілкування

Тема 11. Культура писемного ділового мовлення: загальна характеристика

Поняття про документ, документацію, документування, діловодство. Класифікація документів.

Національний стандарт України. Формуляр і бланк управлінського документа.

Загальні вимоги до змісту та оформлення реквізитів.

Оформлення сторінки документа.

Вимоги до тексту документа. Поняття рубрикації тексту.

Тема 12. Вимоги до складання й оформлення адміністративно-канцелярських документів

Види особистих офіційних документів. Заява, види заяв. Доручення. Розписка. Скарга.

Види документів з кадрово-контрактних питань. Автобіографія. Резюме. Характеристика. Рекомендаційний лист. Трудовий договір. Контракт. Трудова угода.

Призначення організаційно-розпорядчих документів. Їх види та групи. Інструкції, статuti, положення, правила, вказівки, розпорядження. Наказ: призначення, реквізити, структура тексту, види.

Призначення, особливості, види довідково-інформаційних документів. Довідка. Службова записка (доповідна, пояснювальна). Звіт. Протокол, витяг з протоколу. Запрошення, оголошення, повідомлення. Ділові листи. Телеграма, телефонограма, факс.

Тема 13. Професійна документація медиків. Особливості її складання та оформлення

Діловодство у медичних закладах. Основні вимоги до оформлення документації.

Типи медичної документації. Особливості її складання й оформлення.

Медичні документи стаціонару.

Медична документація поліклініки.

Медична документація відділення.

Стандартизація медичної документації. Культура її оформлення та читання.

10. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
л		п	лаб.	інд.	с. р.	
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1						
Змістовий модуль 1. Лексико-граматичні та правописні особливості фахового мовлення медиків						

Тема 1. Сучасна українська мова як засіб професійного спілкування.	6	2	2	-	-	2
Тема 2. Лексичний аспект професійної мови медиків. Фразеологізовані одиниці у фаховому мовленні.	4	-	2	-	-	2
Тема 3. Терміни та термінологія. Лексико-семантичні відношення в науковій термінології.	6	-	2	-	-	4
Тема 4. Етапи та шляхи української медичної термінології. Особливості української медичної термінології.	6	-	2	-	-	4
Тема 5. Основні труднощі слововживання у діловому та професійному мовленні. Мовні помилки. Типи словників, їх функція та роль у підвищенні мовленнєвої культури.	6	-	2	-	-	4
Тема 6. Морфологічний аспект медичної професійної мови.	10	-	4	-	-	6
Тема 7. Синтаксичний аспект професійної мови медиків.	10	-	2	-	-	8
Тема 8. Складні випадки українського правопису.	6	-	2	-	-	4
Разом за змістовим модулем 1	54	2	18	-	-	34
Змістовий модуль 2. Стильові особливості ділового та професійного спілкування. <i>Культура публічного виступу</i>						
Тема 1. Особливості українського мовленнєвого етикету. Комунікативні ознаки культури мовлення. Мовленнєвий етикет лікаря.	6	-	2	-	-	4
Тема 2. Публічний виступ та його жанри.	6	-	2	-	-	4
Тема 3. Стилістичний аспект фахової мови медичних працівників. Науковий стиль у фаховому мовленні. Структура та види наукового тексту.	6	-	2	-	-	4
Разом за змістовим модулем 2	18	-	6	-	-	12
Змістовий модуль 3. _Культура фахового мовлення та етика професійного спілкування						
Тема 4. Культура писемного ділового мовлення: загальна характеристика. Вимоги до складання й оформлення адміністративно-канцелярських документів.	6	-	2	-	-	4
Тема 6. Професійна документація медиків. Особливості її складання та оформлення.	6	-	2	-	-	4
Тема 7. Підсумковий модульний контроль.	6	-	2	-	-	4
Разом за змістовим модулем 3	18	-	6	-	-	12
Усього годин	90	2	30	-	-	58

Аудиторна робота – 33%, СРС – 67%

11. ТЕМИ ЛЕКЦІЙ

№	Найменування тем	К-сть год.
1.	Терміни та термінологія. Основні тенденції розвитку української медичної термінології.	2

Всього:**2****12. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ**

№ з. п.	Тема	К-ть Годин
1.	Сучасна українська мова як засіб професійного спілкування.	2
2.	Лексичний аспект професійної мови медиків. Фразеологізовані одиниці у фаховому мовленні.	2
3.	Терміни та термінологія. Особливості медичної термінології. Лексико-семантичні відношення в науковій термінології.	2
4.	Етапи та шляхи розвитку української медичної термінології. Особливості української медичної термінології.	2
5.	Основні труднощі слововживання у діловому та професійному мовленні. Мовні помилки. Типи словників, їх функція та роль у підвищенні мовленнєвої культури.	2
6.	Морфологічний аспект медичної професійної мови (іменник, прикметник, займенник).	2
7.	Синтаксичний аспект професійної мови медиків.	2
8.	Складні випадки українського правопису.	2
9.	Особливості українського мовленнєвого етикету. Комунікативні ознаки культури мовлення.	2
10.	Мовленнєвий етикет лікаря.	2
11.	Публічний виступ та його жанри.	2
12.	Культура писемного ділового мовлення: загальна характеристика.	2
13.	Вимоги до складання й оформлення адміністративно-канцелярських документів. Структура та види наукового тексту.	
14.	Професійна документація медиків. Особливості її складання та оформлення.	2
15.	Підсумковий модульний контроль.	2
	Разом	30

13. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з.п.	ТЕМА	К-сть годин
1.	Сучасна українська мова як засіб професійного спілкування.	2
2.	Лексичний аспект професійної мови медиків. Фразеологізовані одиниці у фаховому мовленні.	2
3.	Терміни та термінологія. Лексико-семантичні відношення в науковій термінології.	4
4.	Етапи та шляхи української медичної термінології. Особливості української медичної термінології.	4
5.	Основні труднощі слововживання у діловому та професійному мовленні. Мовні помилки. Типи словників, їх функція та роль у підвищенні мовленнєвої культури.	4
6.	Морфологічний аспект медичної професійної мови.	4
7.	Синтаксичний аспект професійної мови медиків.	6
8.	Особливості українського мовленнєвого етикету. Комунікативні ознаки культури мовлення. Мовленнєвий етикет лікаря.	8
9.	Публічний виступ та його жанри.	4

10.	Стилістичний аспект фахової мови медичних працівників. Науковий стиль у фаховому мовленні. Структура та види наукового тексту.	4
11.	Культура писемного ділового мовлення: загальна характеристика.	4
12.	Вимоги до складання й оформлення адміністративно-канцелярських документів.	4
13.	Професійна документація медиків. Особливості її складання та оформлення.	4
14.	Підсумковий модульний контроль.	4
	РАЗОМ	58

14. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Перелік тем дисципліни „Українська мова за професійним спрямуванням”, що виносяться для індивідуальної роботи студентів у формі реферату

№ п.п.	Тема
1.	Роль української мови у процесі становлення державності.
2.	Стилістичне розмаїття сучасної української літературної мови.
3.	Медична лексика як частина загальнонародної мови.
4.	Творення вторинних лексем як один із засобів поповнення усного медичного спілкування.
5.	Українські письменники-медики.
6.	Бездоганне знання мови як чинник кар’єрного зростання.
7.	Діалог як одна з форм спілкування між лікарем і пацієнтом. Види діалогів.
8.	Термінологічний склад української лексики.
9.	Медичний дискурс як один із найдавніших типів професійного спілкування.
10.	Писемне мовлення медичного працівника.

15. ПЕРЕЛІК ТЕОРЕТИЧНИХ ПИТАНЬ ДО ПІДСУМКОВОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ

1. Походження і основні етапи розвитку української літературної мови. Становлення української літературної мови на Буковині. Функціональні стилі сучасної української літературної мови.

2. Науковий стиль. Загальнонаукова і спеціальна наукова термінологія. Медична лексика.
3. Офіційно-діловий стиль української літературної мови. Основні проблеми, ознаки, закони.
4. Культура мовлення: норми і правила, комунікативні ознаки.
5. Мова і мовлення.
6. Мовленнєвий етикет. Культура діалогу. Культура мовлення лаборанта.
7. Культура документальної мови. Загальні вимоги до оформлення та мови документів.
8. Діловий документ. Види ділових паперів.
9. Оформлення заяви.
10. Оформлення розписки.
11. Оформлення розпорядження.
12. Оформлення протоколу. Витяг з протоколу.
13. Оформлення наказу.
14. Оформлення характеристики.
15. Оформлення договору.
16. Оформлення довідки.
17. Оформлення доручення.
18. Труднощі слововживання у діловому мовленні та шляхи їх подолання. Мовні помилки.
19. Складні випадки правопису у діловій документації.

20. Складні випадки словозміни у діловому мовленні.
21. Загальні вимоги до мовних засобів ділового мовлення.
22. Граматична форма ділових документів.
23. Усне і писемне мовлення. Усне і писемне ділове мовлення.
24. Основні тенденції розвитку української медичної термінології.
25. Синоніми і пароніми у діловому мовленні.
26. Висловлювання і текст.
27. Етапи розвитку медичної термінології.
28. Мова і медицина.

16. ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ ТА РОБІТ ДО ПІДСУМКОВОГО

1. *Виправити помилки. Пояснити причини виникнення таких помилок.*

Приймати участь, переводити текст, заказувати обід, доказати теорему, з цього витікає, принести подяку, оставити під питанням, прийнятися до роботи, причиняти зло, шкільні міроприємства, слідує питання, поїхав на рибалку, вести себе, відноситись до людини, грати роль, в двох словах, на протязі доби, взяв себе в руки, я вибачаюсь, вірна смерть, у день по чайній ложці.

2. *Спробуйте дібрати синоніми до запозичених слів.*

Аргумент, гіпотеза, дефект, інцидент, симптом, ідентичний, хронічний, експеримент, вакцинація, апатія, генезис, документи, фактор, експорт, авторитет, лінгвістика, екземпляр, екзамен, агресор, гігант, аналогічний, блокнот, економний, оригінальний, актуальний, ерудований, дистанція, абітурієнт, ліміт, спонтанний.

3. *Знайдіть і виправте порушення лексичних і граматичних норм у словах і словосполученнях.*

Справка, спасти, обнаружити, выздоровлення, прийом ліків, прививка, осанка, поступлення речовини в кров, заключення експертизи, являтися лікарем, приймати участь у роботі, бред, ікота, язва, виносливий, десна, висок, стовбняк, протікання хвороби, заболів грипом, малочисельний, в значній мірі, на протязі хвороби, каплі, учбова програма, любий лікар, сердечний приступ.

4. *Виберіть правильний варіант словосполучень.*

Запобігати ушкодженню – запобігати ушкодження;

дякувати вам – дякувати вас;

зазнати поразку – зазнати поразки;

завідувач кафедри – завідувач кафедрою;

вживати ліки – вживання ліків;

зазнавати невдачі – зазнавати невдачу;

слабувати на очі – слабувати очима;

бачити власними очима – бачити на власні очі.

5. *Спробуйте поставити наголоси в іменниках на -ія.*

Амнезія, атрофія, дистрофія, епілепсія, наркоманія, kleптоманія, ортопедія, логопедія, флюорографія, асиметрія, кардіологія, фармація, інженерія, педіатрія, електрокардіографія, рентгенографія, рентгенометрія, дозиметрія, танатофобія, клаустрофобія, зоофілія, психопатія.

6. *Користуючись словниками медичної термінології, перекладіть терміни та термінологічні словосполучення українською мовою.*

Бедро, безвредный, бессознательность, благоприятный прогноз болезни, болей гриппом, болеутоляющий, больничный листок, выздоровление, ведущий специалист, вскрытие, в случае необходимости, желтуха, желудок, зуд, заболеть корью, изжога, малокровие, мышца, насморк, ожоги, отеки, отравление, почка, прививка, столбняк, справка, сустав, челюсть, яд, язва, инъекция.

7. *Виправіть помилки.*

Заключити угоду, приймати участь, виписка із протоколу, діюче законодавство, відміна закону, цікаве міроприємство, вільна вакансія, повістка дня, грудна дитина, бувший студент, являється викладачем, мова йдеться, перевернути сторінку, відкрити очі, вуз, переписка, жилий, завідувач кафедру, вірна відповідь.

8. Напишіть правильні відповідники до мовних стереотипів, у яких допущені порушення норми.

Значимий, обіда, любий, учбовий, багаточисельний, міроприємство, хороше відношення, закрито на перерву, підписка на журнал, в ротрочку, заказний лист, включити прибор, сумісний, міри перестороги, наглядність, вірогідний, лишній раз, іменно ця стаття, підготовити заключення.

9. Перекладіть українською мовою подані нижче слова та словосполучення.

Кружится голова, не хватает воздуха, окружающий мир, консультироваться по поводу заболевания, придерживаться режима, определить по результатам анализов, обострение болезни, утолить боль, к тому идет, между прочим, достоинство, преимущество, соперник, сотрудник, совещание, соучастник, сообщение, соавтор, соратник, ответственный, соответствующий, разработка, отмечать, отметка.

10. Перекладіть українською мовою.

Сравнивать с прошлым, предупреждать, ложная мысль, разглагольствовать, согласно решению, свидетельство, является, задача, подписка, следующий, мероприятие, принимать меры, уместный вопрос, болеть грипом, желаемый результат, запущенная болезнь, по рецепту, прийти в сознание, речидет о..., состоять на учете, течение болезни, потеряют сознание, ядовитое вещество.

11. Поставте слова у формі родового відмінка однини, пояснивши вибір закінчення: -а (-я) чи -у (-ю).

А. Отвір, бронхіт, інсулін, кашель, вигин, гібрид, гормон, пігмент, плід, результат, сироп, термометр, тромб, цироз.

Б. Авітаміноз, апендикс, білок, біоритм, викидень, ген, гепатит, гній, дефект, діагноз, диспансер, еритроцит, живіт, камінь.

12. Визначте рідне відмінюваних та відмінюваних складноскорочених слів.

ВАК, ПТУ, УПА, нец, загс, БДМУ, профком, ЧНУ, колгосп, ЧАЕС, ООН, міськвно, ДНК, СНІД, МВС, СБУ, УРСР.

13. Перепишіть подані нижче слова у три колонки: перша – ті, що вживаються у формі чоловічого і жіночого роду; друга – ті, що вживаються тільки у формі чоловічого роду; третя – ті, що вживаються тільки у формі жіночого роду.

Акушер, інженер, друкарка, бортпровідник, закрійник, журналіст, лаборант, механік, швець, набірник, диригент, архітектор, перекладач, шахтар, співак, актриса, екскурсовод.

14. Уведіть до речень подані словосполучки. Визначте, до якої частини мови вони належать у тому чи іншому випадку.

Закордон – за кордон, на сміх – на сміх, укупі – у купі, навіки – на віки, напам'ять – на пам'ять, збоку – з боку, проте – про те, удень – у день, доволі – до волі, наприклад – на приклад, нагорі – на горі, додому – до дому, зрештою – з рештою, набік – на бік.

15. Запишіть російські прізвища українською мовою.

Кузнецов, Державин, Егоров, Вересаев, Лазарев, Ломтев, Лопатин, Репин, Серов, Елкін, Королев, Артёмов, Фёдоров, Грачёв, Гуцин, Цицерон, Борисов, Киселёв, Новиков, Пришвин, Игнатов, Воинов, Ильин, Лукьянов, Соболев, Белов, Левановский, Безруков.

16. Поставте слова у формі родового відмінка однини, пояснивши вибір закінчення: -а (-я), -у (-ю).

Клапан, клініцист, кисень, крововилив, зуб, лейкоз, лікоть, меридіан, мікроб, надріз, ніготь, орган, нежить, грип, профілакторій, вірус, шлунок, попереk, бюлетень, організм, анамнез, огляд, йод, мозок, біль, зобмозочок.

17. Напишіть слова разом, окремо чи через дефіс. Поясніть їх правопис.

Мікро/вольт, пів/документа, авто/фургон, напів/розпад, англо/філ, джерело/знавство, машино/пис, вітро/електро/станція, кіно/репортаж, магнітолог/астроном,

вугле/навантажувач, бета/промені, англо/манія, вібро/грама, діло/водство, геолого/розвідка, звуко/знімач, вугле/вод, пів/Кисва, вчитель/словесник, генерал/лейтенант, макро/економіка, агро/промисловість, мимо/волі, повсяк/час, уві/сні, десь/інде, з/боку/на/бік, геть/чисто, по/нашому, дуб/дубом, з/над, в/наслідок, на/чолі, наче/б/то, коли/б, як/най/більше, співай/бо, скільки/ж/то, не/втомно, не/виконаний план, не/варто, не/зважаючи..

18. Замініть, де треба, малу літеру великою.

(г)азета (в)ечірній (к)иїв, (к)інотеатр (к)иївська (р)усь, (р)іздво, (н)овий (р)ік, (п)олтавська (б)итва, (о)рганізація (о)б'єднаних (н)ацій, (п)резидент (у)країни, (в)ерховна (р)ада (у)країни, (д)ід (м)ороз, (с)нігурочка, (ч)ервона (ш)апочка, (д)онеччина, (с)узир'я (г)ончі (п)си, (а)хілєсова (п)ята, (о)рден (к)нягині (о)льги, (б)ориспільський (р)айон, (с)ело (в)еликохатки, (п)уща (в)одиця, (к)онча (з)аспа, (к)обзар, (к)нязь, (м)узей (з)ахідного (м)истецтва, (к)онгрес (у)країнських (н)аціоналістів (к)анади, (д)ень (н)езалежності.

19. Провідмініайте числівники 27 (підручник), 151 (студент) , 437 (автомобіль), 984(працівник)

20. Запишіть правильно подані нижче слова.

Ро...сунув, ...чавити, ...хов, ро...сіл, ...шити, не...проста, ро...тин, бе...платно, ро...тає, бе...сумнівно, ро...віз, ро...стріл, бе...смертні., с...під...лоба, з...на...двору, о...півночі, по...одинці, у...стократ, що...сили, за...одно, до...вподоби, до...речі, в...обріз, на...відмінно, рік...у...рік, сам...на...сам, день...у...день, сама...самотою, як...не...як, в...двоє, по...двоє, мов...би...то, тільки...но, адже...ж, тому...то, дарма...що, хоч...би, хіба...що, знайшов...таки, аби...що.

21. Напишіть просту і складну заяву на ім'я ректора БДМУ та декана вашого факультету.

22. Оформіть один із видів документів (автобіографія, характеристика, резюме, довідка, доручення, розписка, протокол, витяг з протоколу, оголошення, запрошення, доповідна записка, пояснювальна записка, медична карта хворого).

17. МЕТОДИ ТА ФОРМИ ПРОВЕДЕННЯ КОНТРОЛЮ

17.1. Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно до конкретних цілей теми. Рекомендується застосовувати види об'єктивного (стандартизованого) контролю теоретичної та практичної підготовки студентів.

Рекомендується застосовувати такі засоби діагностики рівня підготовки студентів:

- усне опитування згідно з розробленими викладачем методичними вказівками;
- система тренувальних вправ і творчих завдань;
- блок тестових завдань;
- самостійна робота;
- написання рефератів і наукових повідомлень.

17.2. Підсумковий контроль здійснюється у формі підсумкового модульного контролю. Перелік теоретичних та практичних питань до підсумкового модульного контролю схвалені на засіданні кафедри та предметно-методичної комісії суспільних та гуманітарних дисциплін, фізичного виховання та здоров'я.

17.3. Форма підсумкового контролю успішності навчання

Підсумковий модульний контроль здійснюється після завершення вивчення усіх тем модуля на останньому контрольному занятті з модуля.

До підсумкового модульного контролю допускаються студенти, які відвідали усі передбачені навчальною програмою з дисципліни аудиторні навчальні заняття та одержали на них позитивні оцінки («5», «4», «3»), а також при вивченні модуля набрали кількість балів, не меншу за мінімальну.

Студенту, який з поважних чи без поважних причин мав пропуски навчальних занять, дозволяється відпрацювати академічну заборгованість до певного визначеного терміну.

Форми проведення підсумкового контролю мають бути стандартизованими і включати контроль теоретичної та практичної підготовки.

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент під час складання підсумкового модульного контролю, становить 80.

Підсумковий модульний контроль вважається зарахованим, якщо студент набрав **не менше 50 балів**.

Оцінка за модуль визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності (у балах) та оцінки підсумкового модульного контролю (у балах), яка виставляється при оцінюванні теоретичних знань та практичних навичок відповідно до переліків, визначених програмою дисципліни.

Максимальна кількість балів, яку студент може набрати при вивченні кожного модуля, становить 200, в тому числі за поточну навчальну діяльність – 120 балів (у тому числі оцінювання індивідуальної самостійної роботи студентів), за результатами підсумкового модульного контролю – 80 балів. Таким чином, обирається співвідношення між результатами оцінювання поточної навчальної діяльності і підсумкового модульного контролю 60% до 40%.

18. ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТА З ДИСЦИПЛІНИ

При оцінюванні засвоєння кожної теми модуля студенту виставляються оцінки за 4-ри бальною (традиційною) шкалою з використанням прийнятих в університеті критеріїв оцінювання для відповідної дисципліни. При цьому враховуються усі види робіт, передбачені методичною розробкою для вивчення теми.

Виставлені за традиційною шкалою оцінки конвертуються у бали в залежності від кількості тем у модулі.

Розподіл балів за поточну діяльність

Номер модуля кількість навчальних годин/кількість кредитів ECTS	Кількість змістових модулів, їх номери	Кількість практичних занять	Конвертація у бали традиційних оцінок					Мінімальна кількість балів*
			Традиційні оцінки				Бали за виконання індивідуального завдання	
			"5"	"4"	"3"	"2"		
Модуль 1 90/3	3 (№№ 1-3)	14	8	6,5	5	0	8	70

Форми оцінювання поточної навчальної діяльності стандартизовані й включають контроль теоретичної та практичної підготовки.

Підсумковий бал за поточну діяльність визнається як арифметична сума балів за кожне заняття та за індивідуальну роботу.

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну діяльність під час вивчення модуля, вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці «5», на кількість тем у модулі (остання тема – підсумковий модульний контроль не враховується) з додаванням балів за індивідуальне завдання студента, **але не більше 120 балів** (8 балів x 14 тем + 8 балів за індивідуальну роботу студента = 120 балів).

Мінімальна кількість балів за модуль, яку повинен набрати студент при його вивченні для допуску до підсумкового модульного контролю, вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці «3», на кількість тем у модулі (5 балів x 14 тем = 70 балів).

Розподіл балів за модуль

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент під час складання підсумкового модульного контролю, становить 80.

Підсумковий модульний контроль вважається зарахованим, якщо студент набрав **не менше 50 балів**.

Оцінка за 200-бальною шкалою	Оцінка за чотирибальною шкалою
Від 70 до 80 балів	«5»
Від 60 до 69 балів	«4»
Від 50 до 59 балів	«3»
Нижче мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	«2»

N.B. Оцінювання поточної навчальної діяльності, модульного контролю та дисципліни в цілому здійснюється відповідно до «Інструкції щодо оцінювання навчальної діяльності студентів Буковинського державного медичного університету в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу» (схваленої рішенням Вченої ради від 29 травня 2014 року, протокол № 9).

Оцінювання індивідуальних завдань студента

Бали за індивідуальні завдання нараховуються студентові лише за умов успішного їх виконання та захисту. **Індивідуальна робота студента** – це написання та захист рефератів.

Кількість балів, яка нараховується за індивідуальне завдання (реферат), залежить від їх обсягу та значимості. Вони додаються до суми балів, набраних студентом за поточну навчальну діяльність (максимально 8 балів).

Самостійна робота студентів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю тем на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу, контролюється при підсумковому модульному контролі.

Підсумковий модульний контроль здійснюється після завершенню вивчення всіх тем модуля на останньому контрольному занятті з модуля.

За рішенням Вченої ради університету до кількості балів, яку студент набрав із дисципліни, можуть додаватися заохочувальні бали (не більше 12 балів) за призове місце на міжнародних олімпіадах та II етапі Всеукраїнської студентської олімпіади.

Оцінка за модуль вноситься екзаменатором до «Відомості результатів поточного та підсумкового модульного контролю» (Форма № Н-5.03-2), «Журналу обліку відвідувань та успішності студентів».

Оцінка з дисципліни вноситься екзаменатором до «Відомості обліку успішності» (Форма № Н-5.03-1), «Журналу обліку відвідувань та успішності студентів» та «Залікової книжки».

Бали з дисципліни для студентів, які успішно виконали програму з дисципліни, конвертуються у традиційну чотирибальну шкалу за абсолютними критеріями як наведено у таблиці.

Оцінка за 200-бальною шкалою	Оцінка за чотирибальною шкалою
Від 180 до 200 балів	«5»
Від 150 до 179 балів	«4»
Від 149 до мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	«3»
Нижче мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	«2»

19. Рекомендована література Основна (базова)

1. Шутак Л.Б., Навчук Г.В., Ткач А.В. Українська мова професійного спрямування: [навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів I – IV рівнів акредитації] // Л.Б. Шутак, Г.В. Навчук, А.В. Ткач. – Чернівці : Видавництво БДМУ, 2008. – 444 с.

2. Шутак Л.Б. Культура професійного спілкування: контрольні вправи і тестові завдання : [навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів I – IV рівнів акредитації] / Л.Б. Шутак, А.В. Ткач, Г.В. Навчук. – Чернівці : Видавництво БДМУ, 2012. – 182 с.
3. Шутак Л.Б., Навчук Г.В. Культура усного спілкування медичного працівника : [навчальний посібник для студентів вищих медичних навчальних закладів III – IV рівнів акредитації] / Л.Б. Шутак, Г.В. Навчук. – Чернівці : Видавництво БДМУ, 2014. – 177 с.

Допоміжна

1. Галузинська Л.І. Українська мова (за професійним спрямуванням) : [навчальний посібник] / Л.І. Галузинська, Н.В. Науменко, В.О. Колосюк. – К. : Знання, 2008. – 430 с.
2. Литвиненко Н.П., Місник Н.В. Українська медична термінологія у фаховій мові лікаря / Н.П. Литвиненко, Н.В. Місник. – К. : Книга плюс, 2001. – 176 с.
3. Мацюк З.О., Станкевич Н.І. Українська мова професійного спілкування: [навчальний посібник] / З.О. Мацюк, Н.І. Станкевич. – К.: Каравела, 2010. – 352 с.
4. Мацько Л.І. Стилїстика української мови : [підручник] / Л.І. Мацько, О.М. Сидоренко, О.М. Мацько. – К. : Вища школа, 2005. – 462 с.
5. Радевич-Винницький Я. Етикет і культура спілкування : [навчальний посібник] / Я. Радевич-Винницький. – К. : Знання, 2006. – 291 с.
6. Семенов О.М. Культура наукової української мови : [навчальний посібник] / О.М. Семенов. – К. : ВЦ «Академія», 2010. – 216 с.
7. Стахів М. Український комунікативний етикет : [навчальний посібник] / М. Стахів. – К. : Знання, 2008. – 245 с.
8. Тетарчук І.В., Дяків Т.Є. Українська мова за професійним спрямуванням : [навчальний посібник для підготовки до іспитів] / І.В. Тетарчук, Т.Є. Дяків. – К. : «Центр учбової літератури», 2014. – 186 с.
9. Ужченко В.Д., Ужченко Д.В. Фразеологія сучасної української мови: [навчальний посібник] / В.Д. Ужченко, Д.В. Ужченко. – К.: Знання, 2007. – 494 с.
10. Чмут Т.К., Чайка Г.Л. Етика ділового спілкування : [навчальний посібник] / Т.К. Чмут, Г.Л. Чайка. – 3-тє вид., стереотип. – К. : Вікар, 2003. – 223 с.

Інформаційні ресурси

1. Матеріали на сервері MOODLE БДМУ (<http://moodle.bsmu.edu.ua>).
2. Фонди бібліотеки БДМУ (<http://medlib.bsmu.edu.ua>).
3. Академічний тлумачний словник української мови (в 11 т.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://sum.in.ua/>.
4. Орфографічний словник української мови [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.slovnyk.ua/>.
5. Латинсько – український словник до курсу фармацевтичної термінології [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://elearning.sumdu.edu.ua/free_content/lectured:35ac5a794f1edeeb6a17e1cd318ee30d99336f9e/latest/336594/index.html.
6. Медичний портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://medterms.com.ua/>.
7. Словник медичних термінів [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://pidruchniki.com/2015082666091/meditsina/slovnik_medichnih_terminiv.

20. УКЛАДАЧІ ДОВІДНИКА ДЛЯ СТУДЕНТА (СИЛАБУСУ)

Андрієць Валерія Іванівна – виикладач